

Iparfelügyelet

ELŐADTA VISKI LASZLÓ

A törvényes munkásvédelem, amelynek irányvonalait és legfontosabb rendelkezéseit az ipar területén az előző előadások behatóan ismertették, csak akkor érheti el célját, ha hathatós végrehajtásáról megfelelő gondoskodás történik. Áll ez általánosságban minden törvényes rendelkezésre, de különösképpen áll a szociális rendelkezésekre. Ezek a rendelkezések mélyen belenyúlnak a gazdasági életbe és gyakorlati alkalmazásuk a legtöbb esetben a felmerülő konkrét kérdések egyéni elbírálását, a műszaki és gazdasági vonatkozások alapos ismeretét és gondos mérlegelését, a törvény betűje helyett a törvény szellemének érvényesítését követeli meg, vagyis a feladata magaslatán álló modern, szakszerű és gyors közigazgatást.

Erre van elsősorban szükség, hogy a szociális törvények holt betűiből élő valóság váljék, hogy a dolgozók érezzék az államhatalom gondoskodását és hogy a társadalmi béke nyugodt légkörében erőteljes nemzeti termelő munka folyhassék.

De – miként azt a belügyminiszter bevezető előadásában megemlítette – vannak a szociális igazgatásnak olyan munkaterületei is, amelyek nem utalhatók az általános közigazgatás feladatkörébe, amelyek külön szakhatóságok vagy egyéb szervek felállítását kívánják meg. Ilyen különálló munkaterület az ipari munkásvédelem is, ahol a műszaki és gazdasági szempontok lépnek előtérbe. Az alkalmazottak életének, testi épségének és egészségének védelme érdekében tett műszaki intézkedéseknél ez a körülmény kézenfekvő, de jelentkezik olyan kérdéseknél is, mint például a munkaidőnek a törvényes keretek közötti kivételes meghosszabbítása, vagy a nok, fiatalok és gyermekek kivételes foglalkoztatása. Az ilyen bejelentések és kérelmek elbírálásánál is üzemtechnikai és üzemgazdasági ismeretekre van szükség, hogy megállapítható legyen, vajjon a felmerült esetben a kivételes rendelkezések alkalmazásának helye van-e vagy sem.

A törvényes munkásvédelmi rendelkezések végrehajtása során szerzett tapasztalatok hamarosan rámutattak arra, hogy szakszerű és a helyi hatóságoktól, valamint az érdekeltektől független ellenőrzés nélkül a munkásvédelmi törvények egységes és hatékony végrehajtása nem biztosítható és az angol törvényhozás már 1833-ban a gyermekek és fiatalok gyáripari foglalkoztatását korlátozó törvényben megvetette az iparfelügyelet intézményének alapját. Az új intézmény a gyakorlatban kitűnően bevált és azt ipari fejlődésük folyamán a többi államok is meghonosították.

Hazánkban az 1872. évi ipartörvény, majd azzal egybehangzóan a ma is érvényben lévő 1884. évi ipartörvény általánosságban már kimondotta, hogy minden gyáros köteles gyárában saját költségén mindazt létesíteni és fenntartani, ami tekintettel az iparüzlet és a telep minőségére, a munkások életének és egészségének lehető biztosí-

tására szolgál, továbbá részletesen rendelkezett a munkaidő, a bérfizetés és a munkarend tekintetében is.

Az ipartörvény szerint rendelkezései megtartásának ellenőrzése az iparhatóság feladata, ezenkívül azonban a fővárosban és nagyobb számú gyárakkal bíró vidéken a gyárak megvizsgálásával a kereskedelemügyi miniszter külön közegeket is megbizhat. E rendelkezés alapján alkalmaztattak az első magyar iparfelügyelők. Intézményessé azonban az iparfelügyelői szolgálatot csak az ipari alkalmazottak védelméről és az iparfelügyelőkéről szóló 1893: XXVIII. törvénycikk tette. Ez a törvény már részletesen felsorolja a munkaadók munkásvédelmi kötelezettségeit és megállapítja az iparfelügyelők ellenőrzése alá tartozó ipartelemek kategóriáit, valamint az iparfelügyelők feladatkörét is.

A törvény értelmében az iparfelügyelők a kereskedelemügyi (jelenleg az iparügyi) miniszternek alárendelt államhivatalnokok, akik a törvény alapján gyakorolják a gyárvizsgálatot, közreműködnek iparfejlesztési teendőkben és eljárnak mindazon ipari ügyekben, amelyekkel akár külön törvény, akár rendelet őket bizza meg. A törvény az iparfelügyelők képesítését is meghatározza és az összeférhetetlenség tekintetében is rendelkezik, kimondván, hogy az iparfelügyelők gyárat vagy iparteletet sem sajátjuként, sem egyéb minőségben üzemben nem tarthatnak, ép úgy nem lehetnek részesei vagy alkalmazottai sem valamely iparvállalatnak. Az iparfelügyelői szolgálatára vonatkozó részletes szolgálati utasítást a 17.001/1901. K. M. sz. rendelet tartalmazza, amely az iparfelügyelői és a gőzkazánügyi szolgálat egyesítése iránt is intézkedik.

Az iparfelügyelői ellenőrzés kiterjed mindazokra az ipartelemekre, amelyek 20 munkásnál többet foglalkoztatnak, vagy 20-nál kevesebbet foglalkoztatnak ugyan, de elemi erővel hajtott munkagépet, vagyis motort tartanak üzemben. Ezenkívül, tekintet nélkül az alkalmazottak számára vagy erőgép használatára, különböző törvények és rendeletek iparfelügyelői ellenőrzés alá helyeznek bizonyos iparteleteket, amelyeknél a munkás védelemnek fokozott jelentősége van. Így a telepengedély alá tartozó iparteleteket, továbbá a nyomdákat, sütőipari üzemeket stb. Iparfelügyelői ellenőrzés alá tartoznak a nagyobb építkezések is. A törvény felhatalmazást ad a kereskedelemügyi miniszternek, hogy az iparfelügyelői ellenőrzést a szükséghez képest az ipartörvény hatálya alá tartozó bármely iparteletre is kiterjeszthesse.

A törvény értelmében iparfelügyelői ellenőrzés alá esnek azok a mezőgazdasági üzemek is, amelyekben motort vagy gőzkazánt alkalmaznak.¹

Az ipartelemek rendszeres ellenőrzése az évenkénti gyárvizsgálatokkal történik. A törvény rendelkezéséhez képest a gyárvizsgálatokról az iparfelügyelőknek jelentést kell felterjeszteniük a kereskedelemügyi miniszterhez. E célból megfelelő külön nyomtatvánnyal is el vannak látva, amelynek kérdőpontjai kiterjednek mindarra, amire a gyárvizsgálat alkalmával figyelemmel kell lenniök. A gyárvizsgálat az iparfelügyelői szolgálat gerince és ezért kissé részletesebben kívánok vele foglalkozni.

A gyárvizsgálat az ipartelet helyének, tulajdonosának és a gyárvizsgálat időpontjának feljegyzésével kezdődik. Megjegyzem itt, hogy a törvény értelmében a munkásvédelmi rendelkezések végrehajtásáért a munkaadó, vagyis az üzem tényleges vezetője felelős, tehát bérlet esetén a bérlő vagy annak megbízottja.

¹ A pénzügyminiszter a m. kir. dohánygyárak munkásvédelmi szempontból való felügyeletét a törvényben kapott felhatalmazás alapján saját közegeivel teljesített.

Következik az ipartelepre vonatkozó részletes adatfelvétel. Ez az iparüzés jogsultságának megállapításával kezdődik (iparigazolvány, telepengedély). Azután az esetleges állami kedvezményekre vonatkozó adatok, majd az ipartelep berendezésére, az erőforrásokra, a gyári gépekre és termelő eszközökre, a gyártási eljárásokra, a személyzetre és a munkaidőre vonatkozó adatok következnek.

A személyzetre vonatkozó adatok felvétele a munkaadó által vezetendő munkásjegyzék alapján történik, ezenkívül azonban az iparfelügyelő a munkakönyveket és a tanoncszerződéseket is megtekintheti. A munkaidő pontos megállapítása a vonatkozó számos törvényes rendelkezés ellenőrzése miatt rendkívül fontos. Erre vonatkozólag a munkarend ad hiteles felvilágosítást.

Ezután az ipartörvény rendelkezéseire való tekintettel a bérfizetésre és a levonásokra vonatkozó adatok felvétele következik. A gyárvizsgálati jelentés az iparteleppel kapcsolatos munkás jóléti intézmények felsorolásával folytatódik. Ezek közül némelyik iparegészségügyi célt is szolgál.

A következő kérdések az ellenőrzésre és az intézkedésre vonatkoznak; ezek az iparrendészeti vonatkozású kérdésekkel kezdődnek. Például, hogy el vannak-e látva a munkások munkakönyvvvel, van-e a törvény követelményeinek megfelelő és az iparhatóságtól láttamozott munkarend, megtartják-e a nők és fiatalok foglalkoztatására vonatkozó rendelkezéseket stb.

A balesetelhárításra és az egészségvédelemre vonatkozó intézkedések felvétele az üzem megtekintése folyamán tett észrevételek alapján történik; ezek többnyire műszaki természetűek, a gyártás menetének, valamint a gépi berendezésnek alapos ismeretét feltételezik. Ezenfelül a balesetelhárítással való huzamosabb gyakorlati foglalkozásban kifejlesztett érzéket és figyelmet kívánnak. Különleges egészségügyi ártalmak tapasztalása esetén az iparfelügyelő a tisztí orvost együttes vizsgálatra kérheti fel, vagy központi iparegészségügyi szakközeg kiküldetése iránt tehet javaslatot.

A törvény szerint a szükséges intézkedések elrendelése végett az iparfelügyelő az iparhatóságot keresi meg. Az iparhatóság az észlelt hiányok pótlása iránt végzettséggel rendelkezik, amelyet 15 napon belül meg lehet fellebbezni a másodfokú iparhatósághoz. Harmadfokon a kereskedelemügyi miniszter határoz.

A gyárvizsgálati jelentés az iparhatósághoz intézett megkeresés idejére és számára, valamint a gyárvizsgálati könyv aláírására vonatkozó feljegyzéssel végződik.

Minden iparfelügyelői ellenőrzés alá tartozó ipartelepet az iparfelügyelők hivatalból gyárvizsgálati könyvvvel látják el, amelybe vizsgálataikat és intézkedéseiket bejegyzik. A gyárvizsgálati könyvet az üzem vezetője megőrizni és kívánatra felmutatni tartozik.

Az ipartelepekre való bebocsátás biztosítása céljából az iparfelügyelők a miniszter által aláírt igazolvánnyal vannak ellátva. Az üzem megtekintését az üzem vezetőjének vagy megbízottjának kíséretében végzik, aki tartozik a kért felvilágosításokkal szolgálni. Jogukban áll azonban az iparfelügyelőknek egyes alkalmazottakat szükség esetén négy szemközti is kihallgatni. A gyárvizsgálatok alkalmával tudomásukra jutó üzemi titkokat szigorúan megőrizni tartoznak. A gyárvizsgálatok alkalmával az iparfelügyelők által gyűjtött adatok csak az ipartörvények és az ezekre vonatkozó rendeletek végrehajtásának céljaira vagy iparstatisztikai célokra használhatók fel.

A gyárvizsgálatokon kívül a munkásvédelem szempontjából a telepengedélyezési tárgyalások és balesetvizsgálatok jelentik a legfontosabb feladatokat az iparfelügyelők számára.

Az ipartörvény bizonyos ipartelepek létesítését iparhatósági telepengedélyhez köti. A telepengedély az alkalmazottak védelme és a környezetre származó káros befolyások elhárítása érdekében a telep létesítésére vonatkozólag az adott viszonyokhoz képest különleges feltételeket állapít meg. Az iparhatóság a kifizetett telepengedélyezési tárgyalásokról az iparfelügyelőt kellő időben értesíteni tartozik, a létesíteni szándékolt ipartelep műszaki leírásának és az ehhez tartozó rajzoknak egyidejű megküldésével. Az iparfelügyelő vagy résztvesz a helyszíni tárgyaláson és ott jegyzőkönyvbe mondja az általa szükségesnek tartott kikötéseket, vagy kevésbé fontos esetekben írásban közli azokat az iparhatósággal.

A balesetek megelőzése és a munkások egészségének megvédése érdekében szükséges berendezések legcélszerűbben az ipartelepek építése alkalmával létesíthetők. Ekkor van mód a megfelelő munkásjóléti intézmények leggazdaságosabb megvalósítására is. Ezek a körülmények az iparfelügyelőknek a telepengedélyezési eljárásban való részvételét a munkásvédelem szempontjából különösen jelentőssé teszik.

A balesetvizsgálat a munkásvédelem szempontjából szintén nagy fontossággal bír. A balesetek okainak vizsgálata alkalmával szerzett tapasztalatok értékes útmutatásul szolgálnak hasonló balesetek megelőzése érdekében szükséges intézkedésekhez.

Ezért az 1927: XXI. törvénycikk, a társadalombiztosítási törvény úgy intézkedik, hogy a munkaadó az ipartelepén történt balesetet az iparfelügyelőnek is bejelenteni, az OTI pedig a baleseti kártalanítással kapcsolatos helyszíni vizsgálatokra az illetékes kerületi iparfelügyelőt is meghívni tartozik.

Ipari bérviszályok esetén a munkaadók és a munkások közötti egyeztető eljárásnál is közreműködnek az iparfelügyelők, vagy közvetlenül vezetvén a tárgyalást, vagy a miniszter által megbízott külön békéltetőt támogatván munkájában. Ezenkívül is figyelemmel tartoznak kísérni a munkásmozgalmakat és a tudomásukra jutott sztrájkoktól haladéktalanul jelentést kell tenniök.

Számos teendőt ruháznak még az iparfelügyelőkre az iparfejlesztéssel és a háború utáni gazdasági helyzettel összefüggő különféle rendelkezések is. Ilyenek például az állami kedvezmények feltételeinek ellenőrzése, továbbá az iparban és a kereskedelemben alkalmazott külföldi honosok munkavállalásának engedélyezése, valamint behozatali és egyéb vámügyek körüli teendők. Az ipartelepek légoltalmi berendezéseinek ellenőrzése és az ipari termelésnek a honvédelmi célok szolgálatába állítása körül újabb feladatok várnak az iparfelügyeletre.

Nem kizárólag a munkásvédelmet szolgáló, de azzal szorosan összefüggő feladat a gőzkazánvizsgálat. 1901 előtt a gőzkazánügyi szolgálatot külön kazánbiztosok látták el. 1901-ben a már említett kereskedelemügyi miniszteri rendelet az iparfelügyeleti és a kazánvizsgáló szolgálatot célszerűségi okokból egyesítette.

A gőzkazánok vizsgálatát az üzemek biztonságához fűződő közérdek teszi szükségessé. Üzemképességük ellenőrzése időszakos víznyomású próbák, szerkezeti vizsgálatok és szemlék útján történik.

A gőzkazánok használati engedélyét az iparfelügyelő adja meg és hatósági jogkörben közvetlenül határoz a kazánok üzembiztonságát érintő kérdésekben, például a szükséges javítások elrendelése, vagy eminens veszély esetén az üzem betiltása tekintetében.

A szárazföldi kazánok túlnyomó része az iparfelügyelők ellenőrzése alá tartozik.

Csak az Országos Gőzkazánvizsgáló Egyesület kötelékébe tartozó ipartelepek és a MÁV kazánjai kivételek. Ezek vizsgálatát az egyesület, illetve a MÁV mérnökei végzik átruházott hatáskörben, de a vonatkozó adatokat a szolgálat egységes ellátásához szükséges nyilvántartás céljából közlik az iparfelügyelőkkel.

Az iparfelügyelői szolgálatot az iparügyi minisztérium illetékes szakosztályának központi irányítása és ellenőrzése mellett jelenleg összesen 58 főből álló személyzet látja el. A személyzet túlnyomórészt gépészmérnöki képezésű. A szakiparfelügyelői teendőket az egész országra kiterjedően egy építészmérnök, egy vegyészmérnök és egy orvos látja el. Az ország 17 iparfelügyelői kerületre van felosztva, ezek székhelyei: Budapest, Debrecen, Győr, Gyula, Kaposvár, Kassa, Komárom, Losonc, Miskolc, Nyíregyháza, Pécs, Sopron, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely és Ungvár.

Igyekeztem a lehetőséghez képest teljes képet vázolni az iparfelügyeletről. Ebből talán megítélhető, hogy ennek a sokoldalú és felelősségteljes szolgálatnak az ellátása mennyi szakismeretet és mennyi körültekintést igényel. Az is elképzelhető, hogy az ipartelepek és gőzkazánok nyilvántartása, a vizsgálatok adatainak feldolgozása és a szükséges intézkedések megtétele milyen sok adminisztrációs munkát jelent.

A törvény rendelkezéséhez képest az iparügyi miniszter évenként jelentést tesz a törvényhozásnak a királyi iparfelügyelők tevékenységéről. Az évi jelentések könyv-alakban adatnak ki, az összes nagyobb könyvtáraknak megküldetnek, sőt könyvkereskedői forgalomba is bocsáttatnak. Ezeknek a jelentéseknek az olvasása rendkívül tanulságos a munkásvédelemmel foglalkozók számára és élő valóságában teszi megismerhetővé azt az intézményt, amelyet egy rövid előadás keretében csak főbb vonásaiban lehet ismertetni.

A továbbiakban néhány szót szeretnék még szólni az iparfelügyelet és az általános közigazgatás kapcsolatairól. Az iparfelügyelők csak a gőzkazánügyi szolgálatot látják el hatósági jelleggel, a munkásvédelem terén és egyéb feladatok ellátásában más hatóságokkal és intézményekkel összeműködve járnak el, inkább hivatalos szakértői minőségben. Ennek az összeműködésnek kölcsönös megértésen alapulónak, simának és zavartalannak kell lennie, hogy jól szolgálhassa a közérdeket.

A legszorosabb kapcsolata az iparfelügyeletnek az iparhatóságokkal van. Ez természetes, hiszen az ipartörvény és az 1893: XXVIII. törvénycikk szerint is a törvényes munkásvédelmi rendelkezések végrehajtása az iparhatóságok feladata. Az iparfelügyelet felállítása és az iparhatósági biztos intézménynek az 1922: XII. törvénycikk által törént megszüntetése folytán az iparhatóságoknak csak az a kötelezettsége szűnt meg, hogy az ipartelepeket időszakonként megvizsgálják (de a joguk a 74.103/1926. K. M. sz. rendelet értelmében továbbra is fennáll), a tudomásukra jutó hiányok megszüntetését elrendelő véghatározatok hozatala és a kihágási eljárások lefolytatása továbbra is az ő feladatuk maradt. Így a gyárvizsgálataikból kifolyólag hatósági véghatározat hozatala (és szükség esetén a kihágási eljárás lefolytatása) végett az iparfelügyelők is az iparhatóságot keresik meg. Az iparhatóság határozatát az iparfelügyelővel is közölni tartozik, akinek a törvény fellebbezési jogot biztosít arra az esetre, ha a határozat felfogása szerint a jogszabályok intézkedéseinek nem felel meg.

Az ipartelep-vizsgálatokból folyó eljárásnál az iparhatóságok munkája inkább csak alakiságokra szorítkozik. A munkásvédelmet az iparhatóságok akkor szolgálják jól, ha eljárásukból minden felesleges késedelmet kiküszöbölnek. Mert ha valahol, úgy az

alkalmazottak életének, egészségének és testi épségének védelme érdekében tett intézkedéseknél áll az, hogy „periculum in mora”, a késedelem veszélyt jelent.

Az iparfelügyelők munkája csak akkor lehet eredményes, ha idejekorán értesülnek az ipartelepek állagában beállott minden változásról, erről tájékoztatni őket az iparjogositványokat kiadó és bevonó iparhatóságok feladata. Sajnos, ma is előfordul még, hogy az iparfelügyelő csak kiszállásai alkalmával, vagy épen egy balesetbejelentésből értesül valamelyik új ipartelepről. A telepengedélyezésnél mint láttuk, a törvény az iparfelügyelőnek az eljárásba való bevonását rendeli. Fontos, hogy az iparhatóság az iparfelügyelőt a kitűzött helyszíni eljárásról, a féltől bekívánt szakszerű rajzok és műszaki leírás egyidejű megküldése mellett, az előirt időben értesítse, hogy az iparfelügyelő a tárgyalásra kellőképpen felkészülhessen és részvételét külfoglalkozási programjába beilleszthesse.

Az iparhatóság egyik feladata az is, hogy meglévő ipartelepeken indokolt panasz esetén a környezetre gyakorolt káros befolyások megszüntetése iránt intézkedjék. Megfelelő szakközeg híján az iparhatóságok rendszerint az iparfelügyelőktől kérnek szakvéleményt, akik szakértőként működnek közre más iparügyekben is, pl. a gyárszerűség megállapításánál. Az iparfelügyelők ilyen módon értékes támogatást nyújtanak a helyi hatóságoknak nem a munkásvédelem körébe tartozó ügyekben is. Viszont a munkásvédelmi szolgálat ellátásában az iparfelügyelők a törvény alapján a hatóságok és azok szakközegeinek támogatását igényelhetik.

A pénzügyi igazgatásnak az iparfelügyelők a társulati adóról szóló törvény végrehajtása keretében és ipari vámügyekben hivatottak szakvéleményt adni. Egyéb ügyekben a törvény nem engedi meg az iparfelügyelőnek a pénzügyi igazgatás által való igénybevetését. Felmerült konkrét esetből kifolyólag a pénzügyigazgatóságok a közelmúltban figyelmeztetést is kaptak ebben a tárgyban (1 12.325/1938. P. M. sz. rendelet).

Az iparfelügyelőknél a honvédelmi igazgatás szolgálatában teljesítendő feladatairól már fentebb megemlékeztünk. A teljesség kedvéért megemlítem még, hogy a hadirokkant törvény a nagyobb ipartelepeket megfelelő számú hadigondozott alkalmazására kötelezi. Annak ellenőrzése, hogy az ipartelepek e kötelezettségüknek megfelelnek-e, szintén az iparfelügyelők feladata.

Szoros kapcsolat áll fenn az OTI és az iparfelügyelők munkásvédelmi tevékenysége között. A társadalombiztosítási törvény az OTI-t is felruházza azzal a joggal, hogy az üzemeket közegeivel megvizsgálhassa, balesetelhárító és egészségvédelmi intézkedéseket tehessen és a mulasztó munkaadókkal szemben megtorlást alkalmazhasson. Az OTI közegek és az iparfelügyelők ily módon sok helyen párhuzamosan folyó tevékenységének a cél érdekében összhangban kell állania. Ennek legjobb biztosítéka a mindkét részen megnyilvánuló szakszerűség és a fennálló kölcsönös megértés.

A társadalombiztosítási törvény is biztosítani kívánta a különböző szempontokból foganatosított munkásvédelmi rendelkezések egyöntetűségét, kimondván, hogy az OTI által tett intézkedések a belügyminiszternek az illetékes miniszter hozzájárulásával adott jóváhagyásával válnak joghatályossá. Az eljárás egyszerűsítése érdekében - az OTI által kiadandó általános óvórendszabályok jóváhagyásával kapcsolatban - az összhangnak már alsófokon, az OTI és a kerületi iparfelügyelő közvetlen érintkezése útján való biztosítása terveztek.

Az 1893: XXVIII. törvénycikk az akkori követelményeknek mindenben megfelelő, mintaszerű iparfelügyeletet alkotott meg. Az azóta eltelt közel fél évszázad alatt

azonban hazánk ipara nagyot fejlődött, az új szociális törvényalkotások pedig az iparfelügyelők feladatkörét erősen kiszélesítették, úgyannyira, hogy az időközben történt lényeges személyzetszaporítás és a belső ügykezelés terén végzett racionalizálás után az iparfelügyelet intézményes reformja is időszerűvé vált. Az új iparfelügyelői törvény tervezete a közelmúltban már el is készült és jelenleg tárgyalás alatt áll. A tervezet legfontosabb újítása az iparfelügyelők teljes hatósági intézkedési jogkörrel való felruházása, ami által a munkásvédelmi intézkedések foganatosításának mostani körülményes, a közigazgatást súlyosan terhelő és a szolgálat hatékonyságát veszélyeztető módja gyökeresen megváltoznék.

Valószínű, hogy egy ilyen műszaki szakhatóság felállításával szemben bizonyos aggályok fognak megnyilvánulni. Remélhető azonban, hogy a hatósági jogkör szükséges voltának belátása, a tervezetnek a hatósági funkciók kifogástalan ellátását biztosítani kívánó rendelkezései és nem utolsósorban a jól bevált külföldi példák ezeket az aggályokat el fogják oszlatni. Bárhogyan lesz is, a munkásvédelmi szolgálat ellátásában az iparfelügyelet ezután sem fogja tudni nélkülözni más közigazgatási szervek hathatós támogatását és az iparfelügyelők a szociális szellemben megújhodott köztisztviselői gárda többi tagjaival válllvetve fognak továbbra is munkálkodni a szebb magyar jövőért.